
Les dones sense parella a la Xina actual

Grau en Estudis d'Àsia
Oriental

Autora: Núria Tintoré Lloret
NIU: 1272825
Tutora: Mercè Altimir Losada

Juny de 2015

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CONTEXT	4
2.1 LA FAMÍLIA 家 I EL MATRIMONI	4
2.2 LA DONA EN LA SOCIETAT	7
2.3 L'ARRIBADA DEL COMUNISME	7
2.3.1 LA LLEI DEL MATRIMONI	8
3. LES DONES SOLTERES	10
3.1 CARACTERÍSTIQUES	10
3.2 剩女(SHÈNG NÜ) O <i>LEFTOVER WOMEN</i> (DONES SOBRANTS)	11
3.3 PROBLEMES SOCIALS DERIVATS DE SER UNA DONA SOLTERA	12
3.4 <i>SINGLE IN THE CITY</i>	14
4. LES DONES DIVORCIADES	15
4.1 LEGISLACIÓ VIGENT	15
4.2 LES DONES DIVORCIADES I LA SOCIETAT. ES COMPLEIX LA LEGALITAT VIGENT?	17
5. LES DONES VÍDUES	20
5.1 CARACTERÍSTIQUES I PARTICULARITATS DE LA SEVA VIDA	20
5.2 TORNAR-SE A CASAR	21
6. CONCLUSIONS	24
7. BIBLIOGRAFIA	28

1. Introducció

Des de l'arribada del partit comunista xines al poder, la igualtat de sexes ha sigut patent en les seves lleis i normes de convivència. Aquesta igualtat de gènere queda patent en la primera llei del matrimoni que es realitza al poc d'ascendir al poder. Dins d'aquesta llei trobem articles que expressen la igualtat dels conjugues, la celebració dels casament de manera voluntària, etc. Lluny d'estipular només les situacions de matrimoni, aquesta llei, com les posteriors modificacions que se'n faran, dicta com ha de comportar-se el matrimoni i quins son els seus deures i obligacions davant la seva societat.

A mesura que ha anat passant el temps, la llei ha sigut modificada per anar incorporant noves mesures més adequades als nous temps. La llei del matrimoni vigent a la Xina actual data del 1980, i amb una revisió posterior realitzada al 2001. Aquesta llei a part d'estipular les condicions d'igualtat entre conjugues, així com l'arribada al matrimoni de manera voluntària, també inclou apartats on es reconeix la violència de gènere i articles on queda demostrat que la dona es protegida per l'estat davant d'una situació de divorci com l'article trenta-quatrè:

“Artículo Trig[é]simo cuarto En caso de que la esposa est[á] encinta, en un periodo menor de un a[ñ]o a contar del parto o de seis meses tras el embarazo, el esposo no puede presentar la solicitud de divorcio. Si la parte femenina lo hace, o el tribunal popular considera conveniente aceptarlo, no se someter[á] a dicha limitaci[ó]n.” (XXI Sesión del Comité Permanente de la IX Asamblea Popular Nacional n.d.)

A nivell legal queda molt clara la posició del govern xinès, però i a nivell real? Realment les dones gaudeixen d'una situació d'igualtat dins de la societat xinesa? Són els divorcis tan fàcils com semblen a nivell legal? Que n'opina la societat d'aquesta dona divorciada? Aquesta dona divorciada es pot tornar a casar? Serà socialment acceptada si ho fa? I en cas de ser vídua? Què passa quan una dona no es casa? Canvia el seu estatus davant la societat?

Aquestes preguntes són les que intentaré respondre al llarg del meu treball. Per aconseguir-ho he consultat articles acadèmics així com algun llibre i estudis sobre la qüestió en el terreny.

La idea principal d'aquest treball és analitzar la posició social de les dones que no tenen una parella al costat. Saber quin és el tracte que els dona la societat i també com són considerades a nivell legal pel govern. Al referir-me a les dones sense parella, no només parlaré de dones solteres, sinó també de dones divorciades o de dones vídues, ja que la seva situació podria ser encara més fràgil que la de les dones solteres.

La meva hipòtesi és que el govern xinès té molt clares les seves idees a nivell legal, però no pot lluitar contra una tradició existent a la Xina des de fa milers d'anys. Per aquest motiu crec que les dones sense parella són considerades negativament per la societat, i que no estan tant ben protegides com el govern vol fer creure.

2. Context

Abans d'entrar en matèria i començar a parlar sobre la realitat de les dones solteres en la Xina actual, haig de començar explicant com funcionava la família tradicional xinesa i quin era el paper de la dona dins d'aquesta família. Així doncs, aquesta secció del meu treball està destinada a aquest propòsit. En aquesta secció també parlaré de com van canviar les coses amb la instauració del comunisme l'any 1949.

2.1 La família 家 i el matrimoni

La informació explicada en aquest apartat està extreta dels meus apunts de classe de dues assignatures parcialment impartides per la professora Amelia Sáiz Lopez. Societat de l'Àsia Oriental del curs 2011/12 i Gènere i Societat a l'Àsia Oriental del curs 2012/13.

Tradicionalment la família xinesa ha estat caracteritzada per ser patriarcal, patrilineal i també patrilocal. És a dir, l'home tenia la màxima importància dins de l'estructura familiar, i era el màxim responsable de tots els integrants de la família. Era l'home qui transmetia la línia de sang, bàsicament el que donava el cognom i la pertinença a la família. La idea de família tradicional xinesa engloba una família extensa, és a dir, pares i fills vivint sota el mateix sostre. L'ideal de família era aconseguir viure quatre generacions sota el mateix sostre (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

Els matrimonis durant aquesta època eren arranats pels caps de família mitjançant una matrimoniera, és a dir, una dona que s'encarregava d'ajuntar parelles. La parella no podia decidir el seu futur, o tenia molt poc a dir sobre la tria dels seus pares.

Els matrimonis s'arranjaven bàsicament en benefici de la família, sense contemplar idees com la felicitat o l'amor. Si que era important la classe social de la família amb qui s'emparentava, doncs normalment havien de pertànyer a la mateixa classe. La parella normalment no es coneixia i es podia donar el cas de que no es veiessin abans del dia de la boda. Els matrimonis acostumaven a ser exogàmics, és a dir, entre persones de diferents famílies (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

La dona en el moment de casar-se havia de proporcionar una dot, sempre i quan la seva família disposés dels mitjans necessaris. Aquesta dot es componia de diners, mobles i altres objectes de valor que la núvia portaria a la seva nova residència. La dot també era una mena de protecció per a les recent arribades, era la manera que la família de la núvia tenia de demostrar la seva capacitat econòmica i el seu poder, doncs com més gran era la dot més rellevant era la fortuna de la família i més poder tenia aquesta. La dot doncs marcava també com seria tractada aquesta nova núvia dins de la família del marit.

Com ja hem dit anteriorment, la família tradicional xinesa era patrilocal, el que significa que la dona es traslladava a viure a casa del seu marit amb la família d'aquest. Així doncs les dones deixaven de pertànyer a la família en la que havien nascut per passar a formar part de la família del seu marit. Quan un home es casava havia de pagar l'anomenat *preu de la núvia* a la família d'aquesta com a pagament per endur-se-la de la seva unitat familiar. A nivell pràctic, s'intentava que la dot de la núvia i el preu de la núvia fossin aproximadament la mateixa quantitat, per a assegurar que una dona es casava amb un home de la seva mateixa posició social i viceversa (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

Dins de l'estructura familiar, les dones tenien la principal funció de tenir fills i de tenir cura d'aquests. La posició d'una dona dins de la família variava segons l'edat i el rang que aquesta ocupés, doncs no era el mateix ser la nora nouvinguda que ser la primera esposa del patriarca. Les dones joves doncs, tenien la funció de servir a les velles i de tractar-les amb el màxim respecte. D'aquesta manera doncs podem veure que la situació d'una dona dins d'una casa millorava amb l'edat, però també millorava si tenia fills barons. Quan una dona donava a llum a un fill, la seva situació passava a ser de molta més seguretat, doncs havia complert amb allò que s'esperava d'ella quan es va casar. Tenir un fill baró també significava que en un futur seria venerada com a

avantpassada¹ de la família. Les dones que no donaven a llum a un fill baró, no formarien part del panteó dels avantpassats de la família (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

Dins de la estructura familiar hi havia dues figures de màxima importància *jiazhang*, el cap de la família, sempre l'home de més edat dins de la família, tenia poder per sobre de tothom i administrava els bens de la família. El *dangjia*, era l'administrador de la família, el que repartia les feines de la casa i s'encarregava de distribuir els ingressos, aquesta posició també podia ser ocupada per una dona (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

L'estructura de la família era l'estructura bàsica de la societat xinesa tradicional. A part de la família extensa que vivia sota el mateix sostre, els homes de la família pertanyien a un llinatge. Aquest llinatge proporcionava benestar social o una certa reputació. El llinatge, però, estava vetat a les dones, que no podien pertànyer a cap llinatge, només a la unitat familiar.

Com ja hem dit, les dones al moment del matrimoni es traslladaven a la casa del marit. Tradicionalment s'ha cregut que les dones perdien contacte amb les seves famílies d'origen, i que les seves trobades eren puntuals i dedicades a actes rituals. Actualment, però, es creu que hi havia més relació de la que s'explica als textos. Aquests familiars de les esposes formaven part dels anomenats parents afins.

Dins d'aquesta concepció tradicional de la família cal destacar que existia el divorci, però que depenia absolutament dels homes. Era l'home qui decidia divorciar-se de la seva dona, les causes de divorci podien ser molt extenses, entre elles l'home podia al·legar que la seva dona era estèril i no podia proporcionar un hereu, o que el seu riure el molestava (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2012).

Els homes podien tenir concubines, és a dir, podien portar dones a viure dins de la unitat familiar com si fossin les seves esposes. Les concubines no estaven casades amb el senyor de la casa, però si que jugaven un rol important dins de les relacions de la estructura familiar ja que el cap de família podia decidir que una de les seves concubines tingués un paper més rellevant que les altres.

¹ Per a la societat xinesa ser venerat dins del panteó d'avantpassats era molt important, ja que volia dir que la teva família et recordava i et donava les gràcies.

2.2 La dona en la societat

El paper de la dona dins de la societat xinesa anava molt lligat a la pertinença a una família, doncs la dona no treballava a nivell formal i, tal i com s'ha explicat en la secció anterior, la seva funció principal dins de la família era la funció de reproducció i cria dels fills. Aquesta funció definia la utilitat d'una dona per a la societat.

Les dones rebien una educació molt diferent a la dels homes. A partir dels deu anys s'ensenyava a les nenes certes normes de comportament així com tot allò necessari per aprendre a portar una casa i per a contentar a la futura sogra. No s'invertia en una educació formal de les dones, especialment en el context de les famílies camperoles, ja que es considerava una despesa inútil, doncs les dones no podien portar negocis ni tenir cap feina² formal fora de les tasques domèstiques. Algunes dones tenien la sort de néixer en una família privilegiada i poder-se beneficiar de les classes formals que els seus germans rebien (Sáiz Lopez, A., notes personals, 2013).

Cal destacar que les dones no tenien accés a la propietat, d'aquesta manera no podien ser propietàries ni administrar les propietats de ningú. Les dones no eren lliures, i no eren mai considerades per si mateixes, sinó que pertanyien a un home. Pertanyien al seu pare quan eren joves, al casar-se passaven a pertànyer al marit, i en l'eventualitat de quedar-se viudes, seguien lligades a la figura del seu marit i el seus fills s'havien d'encarregar del seu manteniment.

2.3 L'arribada del comunisme

Les coses van canviar amb l'arribada del comunisme. Aquest nou regim va impulsar una sèrie de polítiques per promulgar la igualtat de gènere. Entre les mesures més importants hi ha la llei de matrimoni de l'any 1950 o la llei del treball.

La Llei del Matrimoni, promulgada l'any 1950, introdueix grans canvis dins de la institució del matrimoni. Aquests canvis mereixen especial atenció, ja que no només modifiquen la institució del matrimoni en si, sinó que també legislen la vida de la gent d'altres maneres. Es per aquest motiu que hi entrarem en detall més endavant.

² Cal ressaltar que les dones pageses també ajudaven en els tasques de la granja, com en la cria d'animals.

A part de la llei del Matrimoni, la llei de treball va permetre que les dones sortissin de casa i poguessin obtenir una feina remunerada fora de les parets de casa seva. Aquest fet doncs va permetre que les dones guanyessin un sou i disposessin dels seus propis ingressos, sense haver de dependre del marit. A part de la llei del treball, també es va estipular que les dones podien ser propietàries de terres, negocis o cases, per exemple, el que també les situava en una situació d'igualtat amb els homes.

Durant aquesta època es crea un eslògan publicitari *women hold up half the sky* (les dones sostenen la meitat del cel) (Liu, 2004:195) que busca recolzar totes les mesures legals i polítiques que es van introduint. Aquest eslògan doncs, representa la igualtat de gènere.

2.3.1 La llei del Matrimoni

La llei del Matrimoni data de l'any 1950. Aquesta va canviar i alterar totes les concepcions prèvies que els xinesos tenien sobre el matrimoni. Aquesta llei va enfrontar les tradicions mil·lenàries de la societat xinesa amb les noves idees i concepcions sobre la família i el matrimoni que el partit comunista va aportar.

El primer article de la nova Llei del Matrimoni estipula:

“Article 1: The feudal marriage system based on arbitrary and compulsory arrangement and the supremacy of man over woman, and in disregard for the interests of children is abolished.

The new Democratic marriage system, which is based on the free choice of partners, on monogamy, on equal rights for both sexes, and on the protection of the lawful interests of women and children, is put into effect.” (citat a Croll, 1981:1)

Així doncs aquest primer article canvia radicalment la concepció del matrimoni que la societat xinesa havia mantingut durant segles. El matrimoni passa a ser un acord bilateral entre dos iguals, en el qual els contraents hi accedeixen lliurement i en una relació d'igualtat absoluta entre els dos gèneres. Aquest primer article doncs, estipula una nova manera d'entendre el matrimoni, una nova manera que és totalment contrària a la anterior.

A part de modificar la concepció integral del matrimoni, aquesta nova llei de 1950 també regula totes les accions que porten a la celebració del matrimoni així com la

celebració del matrimoni mateix. Totes les practiques antigues i tradicionals que es realitzaven abans del matrimoni de dos individus queden prohibides. D'aquesta manera, oficialment desapareixen el preu de la núvia, la dot que una dona proporciona, els regals de prometatge, i òbviament es prohibeix l'arranjament del matrimoni a través de l'ús de matrimonieres. Tot i que la llei estipulava això, realment molts dels matrimonis van continuar sent arranats, i la figura de la matrimoniera segueix existint avui en dia "My mother is a matchmaker." (La meva mare és una matrimoniera) (Liu, 2004) tal i com ens demostra el començament d'aquest article.

A part de regular les practiques prèvies al matrimoni, la llei també regula com s'han de celebrar els matrimonis, estipulen que totes les cerimònies tradicionals queden abolides, i que un matrimoni quedarà oficialment reconegut quan les dues parts demanin cita als jutjats per a formalitzar la seva unió. L'estat aconsella que després d'aquesta firma de documents oficials que els uneixen, es celebri una petita reunió amb els amics més pròxims i la família, però advocant per una austeritat en la celebració.

La nova llei del Matrimoni també marca l'edat mínima per casar-se, doncs tradicionalment les dones es casaven molt joves, sense haver fet 20 anys. La llei planteja una edat mínima, però també una edat recomanada per casar-se, més elevada que l'anterior, i de la qual es diu que és l'edat idònia per a que una parella es casi. L'edat en que es contrauen núpcies canvia depenent de la zona, doncs els habitants en una àrea rural es casen abans que els habitants d'una àrea urbana. Seguint aquesta dinàmica els habitants rurals també es casen més al límit de l'edat mínima, mentre que els habitants urbans es casen amb l'edat recomanada. Actualment es demanen 20 anys per les dones i 22 pels homes.

Aquesta llei del matrimoni també regulava matèries com el divorci, en les que més tard s'ha anat aprofundint amb les diverses modificacions de la llei. L'ultima gran modificació de la llei del matrimoni xinesa es va fer l'any 2001, on com a gran tret característic es reconeix per primera vegada la violència dins de l'àmbit domèstic i s'accepta aquesta com a motiu de divorci.

Com hem pogut veure en aquesta secció, el govern xinès ha fet grans esforços per a aplicar una igualtat de gènere aparent, però la realitat és ben diferent.

3. Les dones solteres

En aquesta secció del treball parlaré sobre la situació de les dones solteres en la Xina actual. Durant aquest apartat parlaré de les característiques generals que tenen les dones solteres d'avui dia, així com de l'estigma social que aquestes pateixen. També parlaré de les diverses accions del govern per a reduir al màxim el nombre de dones solteres i perquè és important per a la societat que les dones xineses es casin i formin una família. Per acabar aquesta secció parlaré d'una de les meves fonts d'informació, un llibre d'entrevistes a dones solteres, i de les conclusions que n'extrec arrel de la seva lectura del que significa ser soltera i de les diverses experiències que han portat a aquestes dones a decidir ser solteres.

3.1 Característiques

Les dones solteres actuals a la Xina tenen unes característiques determinades que acaben portant-les a ser solteres i no trobar una parella amb qui establir una família.

Generalment les dones solteres actuals són dones altament educades a nivell formal, dones amb títols universitaris, màsters i doctorats que han invertit gran part del seu temps a formar-se per a poder tenir una gran carrera professional. A part de ser dones altament formades també són dones amb una edat determinada, més de 25 anys (Gaetano, 2014).

A part de tenir una gran formació, aquestes dones no es consideren estrictament femenines en el sentit tradicional de la paraula. Les dones que pertanyen a aquest segment de la societat no tenen les característiques que tradicionalment s'atorguen a les dones. Una dona femenina és aquella que és tímida, que sap guardar les formes en tot moment, que sap realitzar perfectament les feines de la casa, que sempre seguirà al seu marit, que aspira a tenir una gran família i que es dedica als seus fills en cos i anima (Gaetano, 2014).

Sembla ser que els homes no estan interessats en les dones amb un alt nivell educatiu, ja que prefereixen a dones amb un nivell intel·lectual més baix. Consideren que les dones amb un alt nivell educatiu són problemàtiques, ja que surten de la norma. A part del nivell educatiu, pels homes és molt important que una dona sigui femenina, segons les característiques tradicionals xineses, i sembla ser que segons els homes

aquestes dones no compleixen aquestes característiques ja que tenen un altre tipus d'aspiracions personals.

Un altre dels problemes que tenen aquestes dones, relacionat amb el tema del seu alt nivell educatiu és que treballen en grans empreses i que ocupen càrrecs de responsabilitat, aquestes dues característiques van sumades a un sou alt i un bon nivell de vida. Aquest sou alt intimida a molts homes o possibles candidats a ser marits, ja que aquests no volen a dones amb un sou més alt que el seu. Aquesta diferència salarial canviaria les relacions de poder dins de la casa, ja que l'home es sentiria amenaçat en la seva funció de portar els diners a casa.

A part del que els homes puguin pensar de les dones, el que volen les dones té un gran paper dins de la tria del futur marit, a diferència de temps passats. D'aquesta manera les dones que pertanyen a aquest segment de la població busquen a un tipus d'home específic per a compartir la seva vida. Busquen homes que no es sentin amenaçats per elles, que les acceptin tal i com són. A part d'això, busquen homes amb qui poder compartir els seus coneixements, homes amb un nivell educatiu semblant al seu, que entenguin el que significa invertir temps en els estudis i que tinguin un sou semblant al seu per evitar possibles conflictes. També busquen homes d'una classe social semblant a la seva o superior (Gaetano, 2014)

3.2 剩女(shèng nǚ) o *leftover women* (dones sobrants)

En aquesta secció parlaré del terme 剩女(shèng nǚ), un concepte traduït com a *leftover women*. Aquest terme és important per a entendre la posició del govern xinès sobre la situació de les dones solteres.

El terme 剩女(shèng nǚ) és un terme que s'utilitza per referir-se a les dones solteres de més de 28 anys, aquesta doncs es considera una edat en la qual les dones ja no es casaran. Les dones que compleixen les característiques que hem explicat a la secció anterior són les màximes representats d'aquesta categoria. És a dir, dones amb un alt nivell educatiu i que per molts homes no compleixen les característiques tradicionals de feminitat.

剩女(shèng nǚ) és un terme que va ser primerament utilitzat per una campanya governamental per a promoure el casament de les dones solteres, doncs el govern xinès

ha començat a percebre les dones solteres com un problema per a la societat. Aquestes dones solteres representen un problema per la societat perquè no es volen casar, i al no voler-se casar, no tindran fills i no formaran una família. Per a l'estat, l'única manera acceptable de tenir descendència és la de casar-se. És per aquest motiu que l'estat ha començat a llençar campanyes contra les dones que compleixen aquestes característiques, doncs l'estat comença a veure que no tindran fills i, per tant, la societat i l'economia nacional podrien estar en perill (Gaetano, 2014).

Aquestes campanyes publicitàries són cada vegada més agressives amb les dones solteres i el seu objectiu principal és fer que aquestes es sentin culpables i finalment decideixin casar-se pel bé de la societat. L'estat vol que les dones tornin al seu rol principal de mares i esposes (Gaetano, 2014).

A part de la voluntat de l'estat de fer que les dones tornin a ocupar els llocs tradicionals, la societat xinesa té un altre problema que les 剩女(shèng nǚ) fan més important. A causa de la política del fill únic³ i del valor tradicional que els homes han tingut dins de la societat xinesa, s'ha produït un desequilibri demogràfic, ja que neixen més homes que dones⁴. Al haver-hi menys dones que homes és important que les que hi ha contribueixin a la reproducció de la societat, doncs pels xinesos el futur és molt important.

Un altre terme encunyat per la societat dins de la ciutat de Beijing és el *Great Northern Wilderness*⁵ per referir-se a les dones solteres que habiten en aquesta ciutat(Wu, 2012:35). Aquestes també corresponen a les característiques generals ja mencionades. Aquest terme és un altre exemple del rebuig que la societat i el govern tenen sobre les dones solteres.

3.3 Problemes socials derivats de ser una dona soltera

Ser una dona soltera dins de la societat xinesa no és fàcil, doncs sumat a les accions del govern en contra de la seva postura, i a la visió que tenen els homes sobre

³ La política del fill únic és una política de natalitat que va promulgar el govern xinès l'any 1978 per a controlar el creixement de la població. Aquesta estipula, a grans trets, que les famílies residents en àrea urbana només poden tenir un fill, i que les residents en àrea rural en poden tenir dos en el cas de que el primer sigui dona.

⁴ Estadísticament a totes les societats neixen més homes que dones, però a la Xina aquesta diferència és més ampla.

⁵ *Great* significant vell, *Northern* significant de Beijing, i *Wilderness* significant no casades o sense lligams emocionals.

aquestes dones, també hi hem de sumar el que la societat percep en general, i el que les dones casades pensen de les dones solteres.

Les dones solteres entre els 25 i els 35 anys estan sotmeses a una pressió constant per part dels mitjans de comunicació, i també per part de les seves famílies. Els pares, sovint, són una gran font de pressió sobre aquestes dones, preguntant constantment quan pensen casar-se o quan els donaran un nét. A part de la pressió que les famílies puguin exercir sobre aquestes, també els amics i coneguts exerceixen una certa pressió sobre aquestes, normalment presentant-los homes amb qui tenir cites o organitzant cites a cegues(Wu, 2012).

Una de les preguntes obvies que ve a la ment quan tractes aquest tema és, perquè les dones d'aquestes edats i no més grans o més joves? Segons l'article de Gaetano, *"Leftover women": Postponing Marriage and Renegotiating Womanhood in Urban China*, aquesta pressió es deu a la edat que es considera òptima per a tenir fills. Es creu que les dones han de tenir fills durant la vintena d'edat, hi ha la creença de que un cop s'han superat els 30 anys és més perillós donar a llum.

Una altra de les teories que Gaetano es fonamenta en la pressió social. Els pares pressionen a les seves filles a casar-se i a tenir fills quan encara són joves, doncs creuen que d'aquesta manera a elles els serà més fàcil avançar en les seves carreres professionals dins dels seus anys de joventut. Aquesta teoria es recolza en el fet que les edats òptimes per tenir fills, casar-se i també per aconseguir una màxima promoció en el treball, coincideixen.

Aquesta segona teoria ens porta a un altre problema que les dones solteres han d'enfrontar, el problema dels ascensos a les feines. Les dones solteres tenen dificultats a l'hora d'aconseguir un ascens, primerament perquè les posicions reservades a les dones no són de gran responsabilitat; i a més a més el sistema d'ascensos tendeix a funcionar per 关系⁶(guan xi) i principalment depèn d'homes, són els homes els alts directius, i són ells els que decideixen a qui donar un ascens, normalment promocionaran a persones que coneguin, és a dir a dones que tinguin relació amb un amic o conegut (Liu, 2004:197). Tot i les dificultats davant el món laboral, les dones aconsegueixen arribar

⁶ 关系(guan xi) és un terme que serveix per descriure els xarxes de contactes i influències de que disposa una persona. Aquesta xarxa és molt important, i és la base de qualsevol activitat econòmica xinesa.

als llocs de treballs situats al mig de la jerarquia de les empreses, i arribar a tenir bons sous.

3.4 *Single in the city*

En aquest apartat parlaré del llibre *Single in the City* de Shuping Wu publicat l'any 2012. Aquest llibre presenta una sèrie d'entrevistes a dones xineses que segueixen solteres i que habiten a les principals ciutats. Es tracta d'una reedició d'un altre llibre que Shuping Wu va fer, a diferència de l'anterior, en aquest l'autor es limita a transcriure les entrevistes, sense extreure'n conclusions.

La majoria de les dones que apareixien entrevistades en el llibre corresponen a les característiques mencionades al principi, així doncs, són dones de més de 25 anys, amb un nivell educatiu alt i que disposen d'una feina ben remunerada. L'experiència de cada una és diferent a la de les altres, però moltes coincideixen en que prèviament han tingut relacions fallides amb homes que no les han valorat suficient, per tant podríem dir que a base d'experiència estan desencantades amb la idea del matrimoni. Algunes però, tot i les males experiències, segueixen aspirant a formar una família.

Un tret comú entre aquestes dones és el de tenir relacions amb homes ja casats i amb família. Algunes de les dones del llibre són mantingudes per aquests homes, i algunes també han accedit a tenir un fill amb els seus amants, sent conscients de que aquests no deixaran a les seves dones. Moltes d'aquestes aventures o relacions extra maritals es donen en l'entorn de treball, on les dones ocupen una posició de menor rang que els homes.

Moltes d'aquestes dones parlen de la pressió que exerceix la societat sobre les seves vides i sobre la necessitat de casar-se, parlant especialment de les famílies i els coneguts. Alguna ha tingut alguna discussió amb els seus per culpa de possibles matrimonis arranats que els pares han volgut organitzar a les seves esquenes. La pressió exercida sobre aquestes, és diferent depenent del seu poble o ciutat d'origen, doncs les dones que provenen de zones rurals reben més pressió i també la reben de més joves.

Una altra de les característiques d'aquestes dones és que la majoria d'elles són propietàries d'apartaments i que poden permetre's un bon nivell de vida. El fet de tenir accés a la propietat és relativament recent⁷.

Aquest llibre doncs, serveix per il·lustrar la realitat que hem explicat abans. Les dones solteres doncs, reuneixen una sèrie de característiques concretes que les encasellen en aquesta posició i que fan que la tria d'un home amb qui casar-se sigui cada vegada més difícil.

4. Les dones divorciades

El divorci existeix des de fa molt temps dins de la societat xinesa, però amb l'arribada del comunisme, la legislació sobre el divorci ha anat canviant i transformant-se per adaptar-se a la realitat de les dones actuals. Els casos de divorci són cada vegada més habituals dins de la societat, però no deixen de tenir un cert estigma intrínsec a la seva situació.

En aquest apartat parlaré de com ha canviat la llei del matrimoni respecte als casos de divorci, així com de les contínues modificacions que s'han anat incorporant per protegir els drets de les dones i garantir-ne la igualtat. També parlaré del que significa ser una dona divorciada en al societat xinesa actual i sobre si el que la llei estipula acaba complint-se o no.

4.1 Legislació vigent

Com ja hem explicat prèviament la llei del Matrimoni té un capítol dedicat als casos de divorci. En aquest s'estipula el procediment a seguir i la protecció que l'estat pot donar a les dones en el cas de que aquestes les necessitin. En aquesta secció explicaré els diversos articles de la llei del Matrimoni que es dediquen al divorci, així com els diversos articles específics que parlen de la protecció de la dona.

El primer article que es dedica al divorci és l'article nº 31. Aquest estipula que el divorci sempre estarà garantit si les dues parts estan d'acord i han assolit un acord sobre els béns comuns i els fills a càrrec de la parella. Aquest article doncs parla de la necessitat de consens entre els dues parts perquè l'autoritat pugui concedir el divorci.

⁷ Com ja hem comentat abans, les dones assoleixen el dret a la propietat amb l'arribada del comunisme.

El següent article ens posa en la tessitura de què passa quan només una part sol·licita el divorci. L'article nº 32 diu que abans de concedir un divorci es realitzarà una mediació entre la parella per a intentar arreglar les coses, en el cas de que aquesta no sorgeixi efecte, es procedirà a la concessió del divorci. Aquest article també estipula diversos casos en els quals el divorci es concedirà directament sense la necessitat d'una mediació, per exemple quan el cònjuge hagi cohabitat amb una persona del sexe oposat, o també en cas de maltractament o abandó de membres de la família.

L'article nº 34 és un article de protecció a les dones, doncs estipula que: “En caso de que la esposa est[e] encinta, en un periodo menor de un año a contar del parto o de seis meses tras el embarazo, el esposo no puede presentar la solicitud de divorcio [...]”(XXI Sesión del Comité Permanente de la IX Asamblea Popular Nacional n.d.)

Seguidament la llei parla del que succeeix amb els fills després del divorci. La llei deixa molt clar que el divorci no ha d'afectar les relacions dels pares amb els seus fills, i que els fills segueixen sent responsabilitats de tots dos. Una de les parts obtindrà finalment la custòdia dels fills, ja sigui per acord o per sentència del tribunal popular. L'altre part ha de contribuir econòmicament a la criança dels fills, i té dret a visitar als seus fills de la manera que sigui acordada. Aquesta temàtica es tractada en els articles nº 36, nº 37 i nº 38.

Els articles que segueixen tracten els temes de les propietats de la família, en els articles nº 39, 40 i 41. Aquests articles estipulen que les propietats comunes s'han de repartir entre els conjugues, ja sigui mitjançant acords entre les parts o resultat d'una sentència del tribunal. També es parla sobre els possibles deutes de la família, estipulant que aquests s'han de liquidar abans del divorci. En el cas de que s'hagi firmat un contracte prematrimonial estipulant que les propietats són de cada membre de la parella, s'haurà de respectar; tot i existint aquest, una part pot demanar una compensació si pot demostrar que ha dedicat més hores a cuidar de la família, així com de les persones grans; per exemple, els pares de l'altra part. Aquesta mesura va clarament destinada a les dones, ja que acostumen a ser elles les que detenen cura de les persones grans a més a més de les tasques domèstiques i els fills propis.

L'últim article del capítol dedicat al divorci dins de la llei del Matrimoni estipula que en el cas de que una part no tingui mitjans per subsistir, l'altre ha d'encarregar-se de proporcionar-los. Aquest article també va a favor de les dones, doncs tradicionalment

són elles les que no disposen de grans propietats i les que s'han dedicat a criar la família sense una feina fora de casa.

El tema del maltractament domèstic o dins de l'àmbit familiar es tracta en el capítol cinquè, dedicat a les mesures d'assistència i de responsabilitat legal. En aquest s'estipula que les víctimes de violència domèstica o abandó poden denunciar davant les autoritats pertinents al maltractador. Les autoritats tenen el deure d'intervenir en la situació i intentar calmar-la. Aquest capítol també estipula que s'exigeix responsabilitat penal al maltractador, i que les víctimes tenen dret a una pensió compensatòria.

En l'article n°47 s'estipula que si durant el procés de divorci una part intenta ocultar, vendre, traslladar o danyar els béns comuns, aquesta li correspondrà una part més petita de les propietats, o simplement cap propietat. Aquest article va molt en sintonia amb un dels successos que es donen actualment a Xina i que explicarem posteriorment.

L'article següent també parla sobre el divorci i les conseqüències de no seguir allò acordat en el procés de separació, estipulant que si no es porten a terme els pagaments de la manutenció, les visites o no es respecta l'acord de repartiment dels béns, la llei actuarà en detriment d'aquesta part.

Així doncs, la legislació actual sobre el divorci és extensa i intenta protegir les dones i els fills. Aquestes mesures de protecció formals són importants, però com s'acaba aplicant realment la llei?

4.2 Les dones divorciades i la societat. Es compleix la legalitat vigent?

Les dones divorciades tenen una posició delicada dins la societat xinesa actual. Sumat a la seva situació, la llei que les ha d'emparar sovint no arriba fins on hauria d'arribar i no les protegeix com estipula que ho fa. En aquesta secció doncs, parlaré de la realitat de les dones divorciades dins de la societat centrant-me en com es compleix aquesta igualtat aparent.

Tot i el que pugui sembla tenint en compte aquesta legalitat vigent, els casos de divorci a Xina no són gaire freqüents, tot i que cada vegada se'n registren més. Una de les possibles causes de les encara baixes taxes de divorci és segurament l'estigma social que encara hi ha sobre aquest.

Les dones divorciades tenen diversos problemes davant de la societat. Principalment una dona divorciada es considera una dona fracassada davant la vida. Com ja hem explicat el paper tradicional de les dones és el de criaça dels fills i el de fer les tasques de la llar de manera eficient, així com de complaure el marit en tot el possible. Es considera que una dona divorciada ha fracassat en dues de les tres tasques importants, la de complaure el marit i la de les tasques de la llar. Es dona per suposat que si un home decideix divorciar-se és perquè la dona no ha sabut complir les seves obligacions com a esposa (Ogletree i de Silva-de Alwis, 2004).

Les dones divorciades acostumen a tornar a casa els pares després de la separació. Aquesta tornada a la llar on es van criar no acostuma a ser gaire positiva, i menys en el cas de les dones que habitaven a una ciutat i han de tornar al poble. La sensació de fracàs és encara més acusada en aquestes dones.

Als possibles problemes que les dones poden tenir després del divorci s'hi sumen els problemes que es poden presentar abans de sol·licitar la demanda de divorci i durant la tramitació d'aquesta.

Tot i que la llei estipula clarament com s'han de realitzar els processos, hi ha problemes en la resolució. La llei estipula com han de arribar-se als acords finals, o bé per acord mutu entre les dues parts o bé per la resolució del tribunal popular. El problema ve quan és el tribunal el que ha d'acabar fent la decisió final, ja que els jutges acostumen a no estar aïllats dels esdeveniments i poden prendre part per afavorir a una de les dues parts. A més a més s'han donat casos de jutges que han dictat sentències després de rebre pressions (Ogletree and de Silva-de Alwis, 2004).

Un dels principals problemes que tenen les dones és que no controlen exactament els béns dels que són propietàries. D'aquesta manera els marits són els que controlen realment les propietats i béns de la família i els que intenten amagar les propietats o vendre-les abans del repartiment dels béns. Així doncs, moltes dones són estafades pels seus marits, ja que ells volen conservar la majoria dels béns. Tot i que aquestes accions són il·legals és molt difícil per a elles demostrar que aquests fets realment han passat, degut a la desconeixença que tenen sobre els béns(Ogletree and de Silva-de Alwis, 2004).

Relacionat amb els problemes del repartiment de propietat, també es donen problemes en els casos en els quals les dones es desplacen als seus pobles d'origen des de les ciutats, ja que o bé es queden una propietat a la ciutat o al poble del seu marit, o bé el marit ha de vendre una propietat i comprar-ne una altra al poble d'origen de la dona en el qual aquesta anirà a viure.

Un dels problemes més importants als que s'enfronten les dones en procés de divorci en els casos de maltractament, és la protecció extraoficial que els maltractadors reben per part de la societat i l'administració. La violència domestica no és una cosa nova dins de la societat xinesa, però fins fa relativament poc no era oficialment reconeguda com a problema. Amb el reconeixement del problema entren en joc les institucions, que s'immisceixen a la vida privada de les famílies (Ogletree and de Silva-de Alwis, 2004).

El principal problema en els casos de maltractament és precisament demostrar que aquest maltractament ha tingut lloc. A part de les dificultats que tenen per demostrar els fets, els jutges són difícils de convèncer i el que es considera maltractament també és relatiu a un parer personal. Les amenaces per exemple no es comptabilitzen com a maltractament, igual que el maltractament psicològic és molt difícil de demostrar i tampoc consta com a maltractament.

Cal destacar que les dones divorciades poden tornar-se a casar. Tot i que aquesta situació no ha estat gaire ben vista al llarg dels anys, sembla que es torna cada vegada una situació més habitual (Huang, 2012). Tradicionalment, quan una dona es casa, passa a formar part de la família del nou marit; aquesta situació és complexa, ja que pot ofendre els fills, que teòricament pertanyen a una altra família.

En aquest apartat ha quedat palès que la legalitat està teòricament a favor de les dones, però que realment no es fan tots els esforços que es calen per aplicar-la de manera correcte i que les dones segueixen en una situació de discriminació. Les dones divorciades pateixen discriminació per part de la societat i no són tractades d'acord amb la legalitat existent, fruit d'un sistema corrupte que prioritza els homes.

5. Les dones vídues

Les dones vídues formen part de la població de dones sense parella, les seves circumstàncies són diferents a les de la resta de les dones que hem tractat en aquest treball ja que acostumen a ser dones que ja han complert la seva funció social bàsica.

En aquesta última secció parlaré sobre les característiques d'aquestes dones vídues, de com és la seva vida i de quins són els passos a seguir després de quedar-se vídua. També parlaré del fet de tornar-se a casar per les dones vídues, de sota quines condicions poden fer-ho i quines conseqüències tenen a nivell social.

5.1 Característiques i particularitats de la seva vida

Les dones vídues, com ja hem comentat, tenen unes circumstàncies diferents a les de la resta, doncs han complert la seva funció de cara a la societat. Els altres dos tipus de dona que hem tractat són dones que han “fracassat” en la seva funció bàsica com a dones dins de la societat, en canvi les vídues ja han complert aquesta funció. En aquesta secció explicaré les característiques d'aquestes dones vídues, així com el concepte de viduïtat que es té a la Xina actual.

El que tradicionalment s'entén com a dona vídua, és una dona que s'ha casat amb un home el qual més tard ha mort. La visió de viduïtat en la societat xinesa és una mica més ampla, doncs també es comptabilitza com a vídua una noia promesa a un noi, el qual ha mort abans de contraure núpcies.

La situació de les vídues és menys delicada que la de les divorciades, ja que un cop mort el marit elles segueixen pertanyent al nucli familiar d'aquest, especialment quan hi ha fills mascles pel mig. Quan el cap de família mor, els fills són els que hereten gran part de les propietats de la família, però en cap moment la mare queda desatesa, doncs, tal i com la tradició confuciana marca, els fills sempre s'han d'encarregar dels pares.

D'aquesta manera, una dona vídua segueix vivint a la casa de la família del seu difunt marit, però la seva subsistència està en mans dels seus fills, els quals a partir del moment de la mort del pare, han d'encarregar-se de les despeses de la casa així com del manteniment de la vídua. Aquestes dones vídues també poden decidir anar a viure amb

un fill o una filla per a contribuir en les feines domèstiques de la casa i cuidar-se dels néts mentre la parella treballa fora de casa.

Les dones vídues acostumen a ser dones ja grans, amb els fills casats i establerts amb la seva pròpia vida; aquests acostumen a poder fer-se càrrec del manteniment dels seus pares quan aquests deixen de treballar. Aquestes dones tenen més fills que les dones més joves, ja que no van ser afectades per la política del fill únic⁸, per tant tenen més diners per mantenir-se i un bon nivell de vida.

També hi ha un percentatge de dones vídues joves; aquestes acostumen a tenir fills al seu càrrec, i a haver de posar-se a treballar⁹ després de la mort del marit per a poder mantenir la família. La seva situació és una mica precària, per aquest motiu els fills més grans comencen a treballar d'hora per a poder aportar diners a la unitat domèstica.

Una de les grans diferències entre els homes i les dones que es queden vidus és que les dones no deixen de ser útils per a la societat, ja que segueixen amb les tasques domèstiques que han realitzat tota la vida. Els homes en canvi tendeixen a no saber fer gaires coses de la casa, i quan la seva dona falta han d'aprendre a portar una casa; a part d'aquesta problemàtica, és veu sumada la pèrdua del seu estatus dins de la família, doncs amb les noves famílies nuclears, els homes deixen de ser el cap de la casa i es converteixen en totalment dependents dels seus fills. Els homes doncs, representen una carrega familiar més importants pels fills ja que no només els han de mantenir econòmicament, sinó que en molts casos la filla o la nora han d'encarregar-se de les tasques domèstiques d'aquella casa.

5.2 Tornar-se a casar

Les dones vídues, igual que les dones divorciades, tenen tot el dret a tornar-se a casar si així ho desitgen. La situació de les dones vídues és, però, més complexa que la de les dones divorciades, doncs hi ha molts factors que determinaran si una dona es torna a casar o no.

⁸ La política del fill únic és una política de natalitat que va promulgar el govern xinès l'any 1978 per a controlar el creixement de la població. Aquesta estipula, a grans trets, que les famílies residents en àrea urbana només poden tenir un fill, i que les residents en àrea rural en poden tenir dos en el cas de que el primer sigui dona.

⁹ En el cas que no ho fessin ja.

Tradicionalment, les dones vídues acostumaven a tornar-se a casar, especialment quan eren joves i tenien fills al seu càrrec, per a procurar-se una bona situació econòmica que els permetés mantenir el nivell de vida que tenien abans de quedar-se vídues. Habitualment les dones que es tornaven a casar no ho decidien per si mateixes, sinó que, com havia passat amb el primer matrimoni, també aquest segon era arranjat per la família. Quan una dona decidia tornar-se a casar, havia de demanar permís a la família del difunt marit; només si la família accedia al nou matrimoni aquestes es podien casar.

El fet de tornar-se a casar era més comú en les zones rurals i entre la gent pobre que en les zones urbanes. Tot i això, les estadístiques mostren que no hi havia gaires dones que es tornessin a casar. Aquestes estadístiques han anat transformant-se poc a poc, mostrant un increment en la taxa de segones núpcies en els últims 20 anys (Huang, 2012).

Un dels factors determinants és l'edat. Com hem comentat anteriorment, les dones joves són les que tenen més desig de tornar-se a casar, ja que són les que més ho necessiten. El problema per a aquestes dones resideix en que, al tenir fills a càrrec, és difícil per a elles trobar parella, ja que no hi ha gaires homes joves o de mitjana edat disposats a fer-se càrrec de fills que no són seus. Paradoxalment, doncs, les dones amb fills joves són les que més necessiten tornar-se a casar, però les que ho tenen més difícil. La seva mateixa situació és la que genera la necessitat i la que genera la dificultat (Huang, 2012).

Les dones més grans amb els fills independitzats són les que tenen les coses més fàcils per a poder tornar-se a casar, ja que no tenen càrregues familiars. Aquestes dones però acostumen a tenir més fills que les dones joves, és per aquest motiu que la seva situació és menys precària¹⁰, i el fet de tornar-se a casar és més complex (Huang, 2012). Quan una dona gran decideix tornar-se a casar està cometent una ofensa contra els seus fills, doncs és una manera indirecta de dir que els fills no la poden mantenir i que per això ha de buscar-se un nou marit.

Així doncs els fills també juguen un gran paper sobre les probabilitats que té una dona de tornar-se a casar. Generalment resten probabilitats a les seves mares per a

¹⁰ Com hem explicat anteriorment, les dones vídues són mantingudes pels seus fills. Com més fills té una dona més ingressos tindrà i per tant un més bon nivell de vida.

tornar-se a casar, independentment de l'edat que tinguin, ja que ho representen una càrrega familiar per a la dona, o estan en contra del matrimoni pel que pugui dir la societat sobre ells. Els fills més grans acostumen a estar en contra dels nous casaments, ja que aquests representen que la dona passi a formar part d'una altra família, especialment els fills d'homes.

Una de les situacions digna de menció que s'està donant en l'actualitat és una nova tendència en la qual les dones vídues grans de les zones rurals s'ajunten amb homes grans que viuen en territori urbà. Aquesta unió és més aviat un intercanvi d'interessos: els homes busquen algú que s'encarregui de les tasques domèstiques i les dones busquen un bon nivell de vida que els homes urbans els poden proporcionar (Huang, 2012).

Com hem vist en aquesta última secció doncs, les dones vídues són més acceptades per la societat que les dones solteres o les divorciades, doncs ja han complert amb la seva funció bàsica com a dones. Aquestes dones vídues tenen unes característiques determinades, que afecten les seves probabilitats de tornar-se a casar.

6. Conclusions

En aquest últim apartat faré un petit resum de tot el que s'ha exposat al llarg del cos del treball, així com establiré les respostes a les preguntes inicials sobre el tema que em vaig plantejar en la introducció.

Primerament hem parlat de les dones solteres partint dels nous ideals que el règim comunista instaura l'any 1950. Aquests parlen d'una igualtat absoluta entre homes i dones en un pla legal, però com ja ha sigut explicat, aquest pla legal no acaba de quallar en la societat xinesa actual.

Les dones més grans de 25 anys que encara són solteres pateixen molta pressió social, doncs la societat estipula que les funcions principals d'una dona dins d'aquesta són les de tenir fills i encarregar-se de les tasques domèstiques així com de complaure al marit. Una dona que no està casada no es veu com una dona que pugui portar fills al món, i, per tant, com una dona que no compleix la seva principal funció social.

Les dones solteres de més de 28 anys són les que pateixen una pressió social més forta, doncs al ser més grans i encara seguir solteres és encara més difícil per a elles trobar una parella. Les dones solteres tendeixen a reunir unes característiques comunes, com un alt nivell educatiu, llocs de treball amb certes responsabilitats i sous elevats. Aquestes característiques les porten a semblar menys femenines, i per tant a ser menys atractives per als homes. L'estat xinès percep a aquest segment de la població com un potencial problema i és per aquest motiu que ha realitzat diverses campanyes publicitàries per a desprestigiar la situació d'aquestes dones encara més, com podria ser el cas del terme 剩女 (shèng nǚ).

Tot i que una de les premisses bàsiques del comunisme és la igualtat de gènere, aquesta no es compleix en el cas de les dones solteres, ja que el tracte que reben per part de la societat i del mateix govern és molt diferent al tracte que reben els homes en la seva mateixa situació. Encara que el govern comunista va voler imposar aquesta idea de igualtat, encara no ha aconseguit que la societat la respecti al 100%.

A mesura que avança el temps però la situació de les dones solteres es cada vegada més acceptada, doncs tot i la pressió social que pateixen actualment, comparat amb abans, la seva situació ha millorat. Les dones solteres abans no podien deixar la

casa dels seus pares, estaven condemnades a viure amb ells i ser sempre una càrrega familiar.

La realitat d'aquestes dones solteres xineses xoca amb la realitat de les dones solteres a occident. Occident no percep aquestes dones com una amenaça directa a la estabilitat social o econòmica dels diferents països, tot i que ser soltera en una societat occidental tampoc queda lliure d'un cert estigma social.

Les dones divorciades tampoc són gaire ben vistes dins de la societat xinesa actual. Tot i que legalment el país disposa de lleis que permeten i regulen el divorci, aquest no és una practica molt extesa, encara que cada vegada ho és més. El divorci dins de la societat xinesa no és una practica nova, ja es practicava antigament. El que ha canviat és la legalitat al voltant d'aquest així com les formes per a dur a terme un divorci.

La Llei del Matrimoni de 1950 és la primera que va estipular legalment com han de ser els divorcis. Més tard, en diverses revisions que el govern xinès ha anat fent sobre la llei, s'han modificat apartats d'aquesta llei, molts d'ells dedicats al divorci, per anar-la adaptant a la situació canviant del país. La esmena de 2001 és especialment important ja que reconeix per primera vegada la violència domèstica i l'accepta com a causa de divorci.

Les dones divorciades són considerades per la societat com a dones que han fracassat en el seu paper d'esposes. Per aquest motiu no són gaire ben acceptades. La seva situació és fràgil, ja que moltes d'elles un cop divorciades tornen a casa els seus pares. Les dones, a part de patir l'estigma de la societat un cop divorciades, també tenen problemes durant la tramitació d'aquest divorci i abans de la sol·licitud d'aquest. Tot i que legalment s'estipula tots els passos a seguir, les dones tenen problemes en demostrar les situacions que viuen a casa seva, com les situacions de maltractament.

Més enllà dels problemes que tinguin per demostrar la realitat dels fets, també s'han d'enfrontar a les possibles trampes que els marits vulguin fer per a donar menys pensió o per a donar-los-hi menys part de les propietats. Tot i estar castigat per la llei, els homes intenten amagar part del seu patrimoni per a no tenir-lo que repartir amb les dones. Per les dones és difícil demostrar que aquestes accions tenen lloc, i a més tampoc disposen informació sobre tot allò que compona el patrimoni de la família.

Les dones doncs no son tractades justament ni en base a la legalitat vigent, doncs se'ls posen moltes pegues per aconseguir els divorcis, i un cop aconseguits són víctimes d'un gran estigma social. Tot i això, les dones divorciades poden tornar-se a casar i establir una nova família amb una nova parella, no sense causar una mica de polèmica.

La situació de les dones divorciades dins de la societat xinesa va millorant cada vegada més, doncs cada vegada els divorcis són més i s'acabaran entenen com una cosa normal.

Les dones vídues tenen unes circumstancies diferents a les de les dones divorciades i les dones solteres, ja que elles han complert el que la societat esperava d'elles. Són dones que han sabut portar una casa, criar als seus fills i aconseguir als seus marits. La seva situació no està gaire regulada per la llei, i es segueixen les directrius tradicionals. La definició de viduïtat dins de la societat xinesa també inclou a les noies joves promeses amb un noi que ha mort abans de contraure núpcies.

Les dones vídues segueixen formant part de la família del marit quan aquest mor. La seva manutenció passa a càrrec dels fills, que acostumen a estar ja casats i amb una família pròpia. En el cas de les vídues joves, elles han de encarregar-se dels nens, de la casa, i en el cas de que no ho fessin prèviament, han d'encarregar-se de portar diners a casa. La situació de les dones vídues joves és més precària que la de les dones vídues grans amb els fills independents.

Hi ha diverses característiques que afecten a les probabilitats que té una dona vídua de tornar-se a casar. Entre elles, l'edat, tenir o no tenir fills independents o la situació econòmica de la família. D'aquesta manera, les dones joves amb càrregues familiars són les que tenen més necessitat de tornar-se a casar, però també són les que ho tenen més difícil.

Les dones grans que es tornen a casar són criticades per la societat i causen crítiques als seus fills, ja que el fet de tornar-se a casar significa que els seus fills no els donen el nivell de vida que elles necessiten. Actualment es dona el cas de dones grans de zones rurals que es casen amb homes grans de zones urbanes, ja que aquests els poden proporcionar un millor nivell de vida.

Les dones vídues, doncs, gaudeixen d'una millor situació social que les dones solteres i divorciades. L'estat no regula directament les seves vides, però la societat ja s'encarrega de fer-ho tal i com ho ha fet de manera tradicional.

La societat xinesa actual encara ha de fer grans passos per a assolir una igualtat de sexes generalitzada en les diverses àrees que la constitueixen. Tot i que han assolit grans canvis dins del regim comunista, han de seguir treballant per a que la legalitat sobre la igualtat de sexes acabi sent una realitat algun dia.

El govern xinès també s'ha de posar les piles per a fer que aquesta situació millori, ja que haurien de ser més coherents en les seves accions.

Les dones sense parella són generalment considerades fracassades a nivell social, ja que no han complert els mandats bàsics que la societat els demana. Entre aquestes dones sense parella cal destacar que les dones vídues són tractades diferents, ja que d'alguna manera, la seva situació és llei de vida, i no fruit d'una decisió conscient.

7. Bibliografía

- Croll, Elisabeth. 1981. *The Politics of Marriage in Contemporary China*. Cambridge ; Cambridge University Press.
- Gaetano, Arianne. 2014. “‘Leftover Women’: Postponing Marriage and Renegotiating Womanhood in Urban China.” *Journal of Research in Gender Studies* 4(2):124–49.
- Huang, Yuqin. 2012. “Remarriage, Gender, and Life Course in Contemporary Inland Rural China.” *Journal of Comparative Family Studies* 43(2):313 – XVIII.
- Liu, Jieyu. 2004. “Holding up the Sky? Reflections on Marriage in Contemporary China.” *Feminism & Psychology* 14(1):195–202.
- Ogletree, Charles J. and Rangita de Silva-de Alwis. 2004. “The Recently Revised Marriage Law of China: The Promise and the Reality.” *Texas Journal of Women and the Law* 13(2):251–312.
- Wu, Shuping. 2012. *Single in the City: A Survey on China’s Single Women*. San Francisco, CA: Long River Press.
- XXI Sesión del Comité Permanente de la IX Asamblea Popular Nacional. n.d. “Ley de Matrimonio de La República Popular China.” Retrieved May 13, 2015 (<http://www.fmprc.gov.cn/esp/lfsu/t2881.htm>).